

Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Nru. 055/2017

DD u ID rispettivament

(“l-ilmentaturi”)

vs

Crystal Finance Investments Ltd.

(C26761) (“il-provditur tas-servizz”)

Seduta tal-15 ta’ Jannar 2019

L-Arbitru,

Ra l-ilment fejn l-ilmentaturi issottomoettew illi huma garrbu telf minn zewg investimenti offruti lilhom mill-provditur tas-servizz. Dawn huma **7.875% Notes: New World Resources p.l.c.** u **7.25% Rene Lezard Mode GmbH**, fejn gie investit ir-rikavat mill-bejgh qabel id-data tal-maturità ta’ zewg *bonds* ohra li huma kellhom mal-istess provditur.

L-ilmentaturi jghidu li, kuntrarjament ghaz-zewg *bonds* precedenti, dawn tal-ahhar li gew mibjugha lilhom ma kinux garantiti, u meta gibdu l-attenzjoni tar-rapprezentant tal-provditur, huma gew assigurati li dawn huma “... *funds li permezz taghhom ser naqilghu aktar flus.*”¹

Huma ziedu li meta gew ikkuntattjati u, eventwalment, infurmati li l-investimenti li huma kellhom kienu ser jinbidlu, ma nghatawx il-possibilità li jaghzlu, filwaqt li indikaw li meta zaru l-fergha tal-provditur tas-servizz sabu d-dokumenti relattivi lesti sabiex jiffirmawhom.

¹ A fol. 6

Huma tennew li ftit wara l-bejgh ta' dawn iz-zewg *bonds*, l-affarijiet ma bdewx imorru tajjeb, partikolament in-*New World Resources*, hekk kif setghu jinnutaw minn *statement* ta' Dicembru 2013 li rcewew minghand il-provditur, u meta gibdu l-attenzjoni tal-provditur tas-servizz dwar dan, gew assigurati li *"... m'ghandniex ghalfejn ninkweta ghax ser isir ristrutturar fil-kumpanija."*²

Dan sakemm f'Gunju 2014, huma rcewew ittra fejn intqal lilhom li meta ser isir dan ir-ristrutturar, jista' jkun hemm implikazzjonijiet serji jew negattivi. L-ilmentaturi saħqu li ghalkemm intqal lilhom jekk xtaqux jiehdu decizjoni differenti, dawn ma setghu jiehdu l-ebda decizjoni ghax valur ma kien fadal kwazi xejn.

Minhabba dak li kien gara bil-*bond* ta' *New World Resources*, l-ilmentaturi kienu kontinwament jistaqsu lill-provditur tas-servizz dwar il-*bond* l-oħra, *Rene Lezard*, u dejjem intqal lilhom li din kienet sejra tajjeb.

Kif gara fi *New World Resources*, meta l-ilmentaturi kienu jircievu *statement* li jindika li l-valur tar-*Rene Lezard* kien niezel u kienu, eventwalment, jikkuntattjaw lill-provditur tas-servizz, dan tal-aħhar dejjem assigurahom li din il-*bond* mhux ser jigrilha bhal ta' qabel.

Izda, fl-2016, l-ilmentaturi rcewew ittra oħra fejn gew infurmati li l-kumpanija *Rene Lezard* nizlilha l-valur b'40%, iz-zmien tal-maturità gie mgedded sal-2050, filwaqt li giet imnaqqsa r-rata tal-imghax u li din tibda tithallas mill-2026.

Meta huma kkuntattjaw lill-provditur tas-servizz dwar dan, huwa qalilhom li:

*"... issa li hemm hemm u inhalluhom ghal uliedna u ulied uliedna, fejn ahna rajna li m'hijjex risposta gusta wara dawk l-assigurazzjonijiet kollha fejn dejjem accennajna li din is-somma hija importanti ferm ghalina."*³

L-ilmentaturi jhossu li minflok gew moghtija pariri tajbin dwar l-investment li ghazlu li jaghmlu mal-provditur tas-servizz, huma gew zgwidati u tilfu hafna flus minhabba dan in-nuqqas mill-istess provditur tas-servizz. Ghaldaqstant, qed jitolbu li jinghataw il-flus lura bl-imghax b'kollox, liema somma tammonta ghal €20,000 flimkien ma' €3,380 imghax.

² *Ibid.*

³ *A fol. 7*

Ra r-Risposta tal-Provditur tas-Servizz li tghid:

1. Illi preliminarjament, l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji (l-**“Arbitru”**) m’ghandux gurdizzjoni sabiex jisma’ u jiddeciedi l-vertenza odjerna billi l-partijiet issottomettew ghal gurdizzjoni tal-Qrati ta’ Malta u dan *ai termini* tal-Artikolu 17 tat-*Terms of Business Agreements* (annessi u mmarkati bhala **‘Dok CF11’**, **‘Dok CF12’** rispettivament) liema artikolu jispjefika bl-aktar mod car illi *‘This Agreement is subject to the Laws of Malta and any dispute, which may arise therefrom, shall be subject to the jurisdiction of the Maltese Courts,’* u, ghalhekk, l-Arbitru ghandu jiddeciedi li jieqaf f’dan l-istadju milli jipprocedi bis-smigh u decizjoni dwar il-mertu ta’ dan l-Ilment;
2. Illi preliminarjament ukoll u dejjem minghajr pregudizzju ghas-sueccipit u ghall-eccezzjonijiet li jsegwu, is-Socjetà Esponenti teccepixxi in-nullità tal-Ilment *ai termini* tal-Artikolu 789(1)(c) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta’ Malta inkwantu iffaccjata bl-Ilment kif gie redatt, is-Socjetà Esponenti ma tistax tressaq difiza adegwata billi mill-istess Ilment ma jirrizultax/jirrizultawx in-nuqqas/ijiet tas-Socjetà Esponenti li jaghtu lok ghall-Ilment u kwalunkwe dritt pretiz minnu. Fic-cirkostanzi ma huwiex possibbli li s-Socjetà Esponenti taghraf il-bazi tal-istess Ilment (u allura l-eccezzjoni u sussegwentement il-prova li trid tressaq) biex tiddefendi lilha nfisha adegwament kif hu dritt indisputibbli taghha u xi provi tressaq biex ixxejjen il-pretensjoni ghad-danni allegati li fi kwalunkwe kaz huma r-rizultat ta’ fatturi totalment estranei ghas-Socjetà Esponenti;
3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-Ilment huwa mimli inezattezzi b’sensiela ta’ allegazzjonijiet bla bazi u inveritieri sabiex jinngu storja artificjali tar-rapport bejn l-investituri Ilmentaturi u s-Socjetà Esponenti kif se jigi ampjament ippruvat waqt is-smigh ta’ dan il-kaz;
4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, subordinatament u fil-mertu, l-Ilment u l-allegazzjonijiet tal-Ilmentaturi huma ghal kollox fiergha u infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez ghaliex f’kull waqt is-Socjetà Esponenti agixxiet kif rikjest mill-qafas regolatorju applikabbli u skont l-oghla livell ta’ diligenza mistennija fil-ligi, kif jista’,

jekk ikun hemm il-htiega, jigi ampjament ippruvat waqt is-smigh ta' dan il-kaz;

5. Illi fil-mertu l-Ilment u t-talbiet tal-atturi huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez;
6. Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-atturi qeghdin jibbazaw l-Ilment taghhom fuq il-fatt illi allegatament "*Crystal Finance ma tawniex il-possibilità li naghzlu ... minghajr ma tawna alternattivi u ghazla jekk nixtqux inhalluhom fejn huma ...*". Filwaqt illi s-Socjetà Esponenti taghmilha cara illi l-Ilmentaturi dejjem kienu infurmati b'kull investiment u proposta u ddecidew illi jinvestu flushom f'investimenti mas-Socjetà Esponenti minghajr ebda perswazjoni, kif ukoll riedu imghax gholi allavolja gie spjegat li dan ifisser riskju oghla, is-Socjetà Esponenti ma taqbel assolutament xejn mal-allegazzjonijiet maghmula f'dan l-Ilment. Fil-fatt, johrog car mill-Ilment illi kienu konxja sew ta' kull caqliq li sar fil-portafoll;
7. Inzidu ukoll illi meta l-Ilmentaturi attendew laqgha fil-21 ta' Marzu 2013, dak li gie diskuss u deciz minghand iz-zewg partijiet gie iddokumentat, u ikkonfermat bil-firma taghhom. Tant hu hekk illi fl-istess nota hemm imnizzel illi l-ufficjal tal-kumpanija irrakkomanda biex ma jpoggux izjed minn ghaxra fil-mija tal-portafoll taghhom f'dan it-tip ta' investimenti b'riskju konsiderevoli. Din kienet *policy* ta' *Crystal Finance*, però, l-Ilmentaturi insistew li jiprocedu bit-tranzazzjoni. Ma tantx huwa argument kredibbli li wara tliet snin, jinghad li l-Ilmentaturi ma inghatawx ghazla, liema zmien ircevw il-konferma ta' kull tranzazzjoni u anke rendikont tal-portafoll darbtejn fis-sena f'dawn l-ahhar tliet snin. Kellhom ukoll l-ghazla li ma jaccettawx li jsiru izjed tranzazzjonijiet fuq il-portafoll u jiehdum flushom x'imkien iehor, però, insistew u kkonfermaw biex jiprocedu mod iehor konxjament, dan kollu dokumentat u iffirmat.
8. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-ilment huwa infondat fil-fatt u fid-dritt u ghandu jigi michud bl-ispejjez ghaliex:
 - a) Illi d-dannu jew telf li garrbu l-Ilmentaturi, jekk sehh, sehh totalment bhala rizultat ta' cirkostanzi, avvenimenti u interventi ta' terzi li fuqhom assolutament ma kellhom, jew ma seta' jkollhom, l-ebda

kontroll is-Socjetà Esponenti. Ghalhekk kwalunkwe telf li garrbu l-atturi huwa rizultat ta' *Market* u *Credit Risk*, riskju inerenti ta' kull investiment finanzjarju (u dan kif gie spjegat lill-Ilmentaturi mir-rapprezentanti tas-socjetà konvenuta, kif ukoll miktub fid-dokumenti provduti lill-Ilmentaturi liema dokumenti huma stess kienu iffirmaw, inkluz ir-*ratings* ta' kull *bond*), u kif ukoll spjegat lilhom fil-korrispondenza qabel dan l-Ilment), u liema *bonds* **inkluzi fil-portafoll**, kienu, fil-hin meta nghata l-parir lill-atturi, jghoddu jew *suitable* ghalihom, dejjem kienu maghzula *bonds* li ma jaqghux taht il-kategorija ta' "*complex instruments*" u tul ir-relazzjoni kollha bejn il-partijiet li bdiet fis-sena 2012, qatt u fl-ebda mument ma kien hemm investiment mhux skont kif tirrikjedi s-sengha u l-arti u mhux konformità mal-istruzzjonijiet tal-Ilmentaturi stess;

- b) L-Ilmentaturi investew f'*bonds* tal-istess tip mis-sena elfejn u tnaX (2012), u konvenjentement mhumiex jikkunsidraw l-investimenti li saru mill-bidu tar-relazzjoni bejn il-partijiet mis-sena 2012. Huwa wisq facli u kontra kull principju ta' *portfolio theory* li investitur izomm ghalih il-qligh sostanzjali li ghamel tul iz-zmien mill-portafoll ta' investimenti u mbaghad jippretendi li *advisor*, f'dan il-kaz, is-Socjetà Esponenti, minkejja *r-risk warnings* li jkun ta lill-klijent bil-fomm u bil-miktub, jidhol jaghamel tajjeb ghal xi investiment partikolari li jmur hazin minkejja li dan jigri minhabba cirkostanzi li graw ferm wara li jkun inghata l-parir, cirkostanzi li ma kinux prevedibbli fil-mument li fih sar l-investiment. Speċjalment f'dan il-kaz fejn l-Ilmentaturi marru kontra dak li gie issuggerit mis-Socjetà Esponenti;
- c) Ma tezisti u lanqas ma nghatat, kif ma setghetx tinghata, ebda garanzija awtomatika li investiment bhal dak jirrendi dak li kien minnu mistenni kif ukoll jithallas lura l-kapital wara li jimmatura ghaliex l-investiment hu dak li hu u l-investitur ma jistax jibdel il-karatteristici tieghu;
- d) Is-Socjetà Esponenti dejjem imxiet mal-obbligi taghha, skont kif tirrikjedi l-ligi u anke bosta regolamenti taht il-*MiFID (The Markets in Financial Instruments Directive)* minghajr ebda preferenza lejn xi tip jew grupp ta' klijenti fuq iehor;

- e) Is-servizz li ghazlu l-Ilmentaturi kien wiehed ta' parir u ghazla f'idejn l-Ilmentaturi (*advisory service*), u mhux f'idejn id-diskrezzjoni tas-Socjetà Esponenti (*discretionary service*) fejn l-ghazla taqa' biss f'idejn is-Socjetà minghajr konsultazzjoni mal-Ilmentaturi. Dan isostni illi l-Ilmentaturi dejjem kienu mgharrfa u ippartecipaw fuq kull decizjoni u kienu dejjem aggornati kemm f'diversi laqghat u anke permezz ta' korrisondenza li intbaghtet lilhom regolari;
- f) L-obbligi ta' *Crystal* skont il-ligi u skont il-ftehim mal-klijent tat-*Terms of Business* huwa li tibghat *statement* kull sitt xhur b'valutazzjoni korretta u li tinforma lill-klijent dwar xi *default* jew *corporate actions* li jista' jkun hemm fuq il-*bond* investit. Ma hemmx obbligi li jinforma lill-klijent bit-tibdil fil-prezz ghax dan huwa process kontinwu u anke jekk ikun hemm tibdil sostanzjali fil-prezz, mhux dejjem ikun car ghaliex dan gara u jehtieg iz-zmien biex issir ir-ricerka halli *Crystal* tiffirma opinjoni dwar jekk il-prezz waqax hafna b'mod li wiehed ahjar jistenna jew fadallux aktar x'jaqa' u, allura wiehed ahjar jillikwida. *Bonds* ta' kumpaniji (*corporate bonds*), huma aktar suggettibbli ghal tibdil fil-prezz minhabba diceriji mhux ippruvati u spekulazzjoni minn *vulture investors*.
- g) Il-klijent u l-Arbitru ma ghandhomx jippretendu li *Crystal* taghti servizz oltre minn dak miftiehem u minn dak li tipprovdi l-ligi. Is-servizz li ghazlu l-Ilmentaturi kien wiehed ta' parir u ghazla f'idejn l-Ilmentaturi (*advisory service*), u mhux f'idejn id-diskrezzjoni tas-Socjetà Esponenti (*discretionary service*) fejn l-ghazla taqa' biss f'idejn is-Socjetà minghajr konsultazzjoni mal-Ilmentaturi. Servizz ta' *discretionary management* jitlob *fees* akbar u rapportagg aktar frekwenti minn servizz ta' *advisory service* li ghazel il-klijent. Oltre minn dan, *Crystal* issostni illi l-Ilmentaturi dejjem kienu mgharrfa u ippartecipaw fuq kull decizjoni u kienu aggornati permezz ta' *statements*, diversi laqghat u anke permezz ta' korrisondenza li intbaghat lilhom regolari meta kien hemm zviluppi li fuqhom *Crystal* kellha fatti x'tirrapporta;
- h) *Crystal* dejjem offriet (anke bil-miktub permezz ta' cirkolari li ntbaghtet lill-klijenti mal-*istatements* ta' Dicembru 2014) lill-klijenti kollha biex jekk ihossu l-htiega, speċjalment jekk jaraw caqliq fil-prezz tal-

investimenti kif murija fl-*statements*, imorru jkellmu bla spejjez ta' xejn lill-*client advisor* taghhom ha jizguraw li l-investimenti ghadhom addattati ghac-cirkostanzi taghhom. Dan l-Ilmentaturi naqsu milli jaghmluh u, allura, ma jistghux jippretendu li *Crystal* taghmel tajjeb ghal dak li jaghmlu u/jew jonqsu milli jaghmlu l-Ilmentaturi.

9. Illi fl-ahhar nett, jinghad illi s-Socjetà Esponenti ma thossx illi hemm rimedju ghall-Ilment kif imressaq mill-Ilmentaturi peress illi l-Ilment mhuwiex gustifikat.
10. Niccaraw ukoll izda li l-ftehim mat-*Terms of Business* li jezisti bejn l-Ilmentaturi u s-Socjetà Esponenti jipprovdi li kull tilwim ghandu jigi deciz fil-Qorti Civili u, ghalhekk, kull decizjoni tal-Arbitru tista' tigi appellata fil-Qorti. Dan biex ma jinkorrux spejjez bla htiega il-partijiet.
11. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez.

Sema' lill-partijiet

Ra l-atti kollha tal-kaz

Jikkonsidra:

Eccezzjonijiet Preliminari

Eccezzjoni dwar Gurisdizzjoni:

Il-provditur tas-servizz jissottometti li l-Arbitru m'ghandux gurisdizzjoni ghaliex skont Artikolu 17 tat-*Terms of Business Agreement* kwalunke kwistjoni kontra l-provditur tas-servizz kellha tigi referuta quddiem il-Qorti. Peress li din l-eccezzjoni hija identika ghall-istess eccezzjoni f'diversi lmenti ohra decizi mill-Arbitru, ser jaghmel referenza ghall-eccezzjoni identika moghtija fil-**Kaz Nru. 011/2017** fl-ismijiet **Victor Gauci vs Crystal Finance Investments Ltd. deciza fl-4 ta' Dicembru 2018**, kif ukoll ghad-decizjoni tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Theresa Camilleri vs Crystal Finance Investments Ltd. deciza fil-5 ta' Novembru 2018**, u ghall-istess ragunijiet moghtija f'dawn id-decizjonijiet, din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

It-tieni eccezzjoni tirrigwarda n-nullità tal-ilment. Din l-eccezzjoni wkoll giet deciza mill-Arbitru f'diversi kazi identici involut fihom l-istess provditur tas-servizz. Biex tigi evitata repetizzjoni bla bzonn, l-Arbitru jaghmel referenza ghad-decizjoni moghtija minnu fil-Kaz Nru. **075/2017 fl-ismijiet John Bugeja vs Crystal Finance Investments Ltd. deciza fl-4 ta' Dicembru 2018**, u ghas-sentenza tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Carmel Bartolo et vs Crystal Finance Investments Ltd. tal-5 ta' Novembru 2018**, u ghall-istess motivazzjoni moghtija fihom qed jichad din l-eccezzjoni.

FIL-MERTU

L-Arbitru jrid jiddeciedi l-ilment b'referenza ghal dak li, fil-fehma tieghu, huwa ekwu, gust u ragonevoli skont ic-cirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.⁴

L-ilmentaturi jsostnu li ghamlu telf minn fuq zewg investimenti li kienu **7.875% Notes: New World Resources p.l.c.** u **7.25% Rene Lezard Mode GmbH**, fejn gie investit ir-rikavat mill-bejgh qabel id-data tal-maturità ta' zewg *bonds* ohra li huma kellhom mal-istess provditur.

Isostnu li, kuntrarjament ghaz-zewg *bonds* precedenti, dawn tal-ahhar li gew mibjugha lilhom ma kinux garantiti. Minflok gew moghtija pariri tajbin dwar l-investment, huma gew zgwidati u tilfu hafna flus minhabba dan in-nuqqas mill-istess provditur tas-servizz.

Ghaldaqstant, qed jitolbu li jinghataw il-flus lura bl-imghax b'kollox, liema somma tammonta ghal €20,000 flimkien ma' €3,380 imghax.

Min-naha tieghu, **il-provditur tas-servizz** isostni li, kuntrarjament ghal dak li qalu l-ilmentaturi, dawn tal-ahhar kienu dejjem infurmati b'kull investment u proposta u ddecidew li jinvestu flushom minghajr ebda perswazzjoni, kif ukoll riedu imghax gholi allavolja gie spjegat lilhom li dan ifisser riskju oghla. Il-provditur tas-servizz indika li l-ilmentaturi kienu konxji sew ta' kull caqliq li sar fil-portafoll.

Il-provditur tas-servizz jghid ukoll li meta l-ilmentaturi attendew laqgħa fil-21 ta' Marzu 2013, dak li gie diskuss u deciz minghand iz-zewg partijiet gie dokumentat

⁴ Kap. 555, Art 19(3)(b)

u ikkonfermat bil-firma taghhom, u tant u hekk, li f'din l-istess nota hemm imnizzel li l-ufficjal tal-provditur irrakkomanda sabiex ma jitpoggewx iktar minn ghaxra fil-mija tal-portafoll f'dak it-tip ta' investiment b'riskju konsiderevoli, izda l-ilmentaturi ghazlu li jipprocedu bit-tranzazzjoni.

Barra minn hekk, il-provditur tas-servizz isostni li d-dannu jew telf li garrbu l-ilmentaturi, jekk seh, huwa rizultat ta' cirkostanzi, avvenimenti u interventi ta' terzi li fuqhom il-provditur tas-servizz ma kellu l-ebda kontroll u, ghalhekk, huwa rizultat ta' *Market* u *Credit Risk*, riskju inerenti ta' kull investiment finanzjarju. Il-provditur tas-servizz indika wkoll li ma tezisti u lanqas ma nghatat, kif ma setghetx tinghata, ebda garanzija awtomatika li l-investment mibjugh lilhom jirrendi dak li kien mistenni minnu kif ukoll jithallas lura l-kapital wara li dan jimmatura.

Jopponi t-talbiet tal-ilmentaturi peress li l-*bonds* inkluzi fil-portafoll kienu fil-hin meta nghata l-parir, jghoddu jew *suitable* ghall-ilmentaturi u tul ir-relazzjoni bejn il-partijiet li bdiet fis-sena 2012, fl-ebda mument ma kien hemm investiment mhux skont kif tirrikjedi s-sengha u l-arti u mhux konformità mal-istruzzjonijiet tal-ilmentaturi stess.

Ukoll, li l-ilmentaturi investew f'*bonds* tal-istess tip mis-sena 2012 u, konvenjement, mhumiex jikkunsidraw l-investimenti li saru mill-bidu tar-relazzjoni bejn il-partijiet u, ghaldaqstant, huwa wisq facli u kontra kull principju ta' *portfolio theory* li investitur izomm ghalih il-qligh sostanzjali li ghamel tul iz-zmien mill-portafoll ta' investimenti u, mbaghad, jippretendi li l-provditur, minkejja *r-risk warnings* li jkun ta lill-klijent bil-fomm u bil-miktub, jidhol jaghmel tajjeb ghal xi investiment partikolari li jmur hazin minkejja li dan jigri minhabba cirkostanzi li graw ferm wara li jkun inghata l-parir u li ma kinux prevedibbli fil-mument li fih sar l-investment, u dan specjalment f'dan il-kaz fejn l-ilmentaturi marru kontra dak li gie issuggerit mill-istess provditur.

Fuq kollox, il-provditur tas-servizz jinsisti li s-servizz li ghazlu l-ilmentaturi kien wiehed ta' parir u ghazla f'idejn l-ilmentaturi (*advisory service*) u mhux f'idejn id-diskrezzjoni tal-provditur tas-servizz minghajr l-ebda konsultazzjoni mal-ilmentaturi (*discretionary service*).

L-Esperjenza u l-Investimenti tal-Ilmentaturi mal-Provditur tas-Servizz

Ir-relazzjoni mal-provditur tas-servizz bdiet fis-sena 2012 meta l-ilmentaturi ddecidew li jinvestu parti mis-somma li l-ilmentatur kien ircieva mill-iskema ta' irtirar kmieni mill-impjeg li hu kellu mal-*Air Malta*. Imtela *Confidential Client Fact Find for the Suitability Test*⁵ datat 2 ta' Marzu 2012, li jindika l-ammont li l-ilmentaturi originarjament investew mal-provditur tas-servizz.

Il-*Client Fact Find* juri li l-ilmentaturi gew ikklassifikati bhala *Retail Clients* u s-servizz moghti lilhom mill-provditur tas-servizz kien dak ta' *Investment Advice*. L-ghan tal-investment offrut lilhom kien dak ta' zieda fid-dhul taghhom – “*What is the purpose of the investment – Maximise Income*”⁶ filwaqt li ma ridux jinvestu fit-tul. Barra minn hekk, l-“*investor’s attitude towards risk*”⁷ giet kategorizzata bhala *Medium*.

L-ewwel investimenti li l-ilmentaturi ghamlu mal-provditur tas-servizz kienu zewg *bonds*, *4.75% Dubai 14 EMTN 2014* u *4.75% Cemex Fin 14 2014* li, hekk kif intqal mir-rapprezentant tal-provditur tas-servizz, kellhom *credit rating* ta' B2 u B rispettivament. L-ammont investit kien ta' madwar €20,000.

L-Investimenti li dwarhom qed jitressaq dan l-Ilment

L-investimenti li dwarhom qed jitressaq dan l-ilment huma zewg *bonds* – *New World Resources (NWR)* u *Rene Lezard*, zewg *bonds* diretti fuq il-kont tal-ilmentaturi.

7.875% Notes: New World Resources p.l.c.

Il-*bond* in kwistjoni harget fit-23 ta' Jannar 2013.⁸ Iz-zewg agenziji ta' kreditu, *Standard & Poors (S&P)*, u *Moody's*, hargu *ratings* separati ghal din il-*bond*.

Ftit qabel giet mahruqa din il-*bond*, *Standard & Poor's Ratings* qalet li kienet assenjat *rating* ta' B fir-rigward tal-*bonds* fl-ammont ta' EUR275million *Senior*

⁵ A fol. 199

⁶ A fol. 202

⁷ *Ibid.*

⁸ <https://www.reuters.com/article/idUSL4N0AL86M20130116>

Unsecured Notes li jimmaturaw fis-sena 2021 li kienet ser tohrog il-NWR. Mill-banda l-oħra, *Moody's* assenjat *rating* provizorju⁹ ta' B3.

In-NWR gie mibjugh lill-ilmentaturi f'Marzu 2013.

Ftit wara dan il-bejgh, ir-*ratings* ta' NWR baqghu dejjem nezlin. F'Mejju 2013, *S&P* naqqset ir-*rating long term* ta' NWR ghal 'B' minn 'B+', *with a stable outlook*.

Anke f'Mejju 2013,¹⁰ *Moody's* naqqset il-*Corporate Family Rating (CFR)*¹¹ ghal B2 minn B1 u l-*Probability of Default Rating (PDR)*¹² ghal B2-PD minn B1-PD.

Wara biss xahrejn, f'Lulju 2013,¹³ *Moody's* regghet waqqghet il-*Corporate Family Rating (CFR)* din id-darba ghal Caa1 minn B2, apparti li l-*PDR* ukoll nizeł ghal Caa1-PD¹⁴ minn B2-PD. Infatti, f'Lulju 2013, il-prezz¹⁵ kien digà waqa' b'50% u baqa' nizeł ftit ftit matul il-kumpliment tas-sena.

F'perjodu relattivament qasir minn meta NWR harget il-*bond* f'Jannar 2013, ir-*rating* beda nizeł ftit ftit. L-ahbarijiet xejn tajba dwar il-prospetti ta' kummerc ta' NWR kien fil-berah u rrifletta fil-prezz tal-*bond* li baqa' nizeł u ha daqqa 'l isfel aktar minn qatt qabel f'Jannar 2014.

F'Jannar 2014,¹⁶ *Moody's* baxxa r-*rating* ta' NWR ghal Caa3 minn Caa1. Dan gara wara l-ahbar minn NWR¹⁷ li kienet ser taghmel ristrutturar tal-kapital wara li kienet ghadha ma waslitx f'arrangamenti biex jigi mgedded l-arrangement ghal

⁹ https://www.moodys.com/research/Moodys-assigns-PB3-rating-to-NWRs-proposed-EUR275-million-notes--PR_263290

¹⁰ https://www.moodys.com/research/Moodys-downgrades-New-World-Resources-rating-to-B2-negative-outlook--PR_274126#

¹¹ *CFR* huwa *rating* iehor moghti minn *Moody's* li huwa "long-term rating that reflects the relative likelihood of a default on a corporate family's debt and debt-like obligations and the expected financial loss suffered in the event of default."

¹² *PDR* huwa *rating* iehor moghti minn *Moody's* li huwa "corporate family-level opinion of the relative likelihood that any entity within a corporate family will default on one or more of its long-term debt obligation."

¹³ https://www.moodys.com/research/Moodys-downgrades-New-World-Resources-rating-to-Caa1-from-B2--PR_278291

¹⁴ F'din il-kategorija, is-*CFR*, "Corporate families rated Caa-PD are judged to be speculative of poor standing, subject to very high default risk, and may be in default on some but not all of their long-term debt obligations."

¹⁵ <https://www.boerse-duesseldorf.de/anleihen/wkn/A1HE5S/chart>

¹⁶ https://www.moodys.com/research/Moodys-downgrades-New-World-Resources-rating-to-Caa3-from-Caa1--PR_291273

¹⁷ http://www.morningstar.co.uk/uk/news/AN_1390414064795820000/new-world-resources-launches-capital-review-as-coal-prices-fall.aspx

revolving credit facility ta' €100 miljun. F'dan l-istess xahar, il-prezz tal-*bond* kien nizzel ghal madwar 40% (sena qabel kien madwar 90%).

F'Gunju 2014, *S&P* irrevoda 'l isfel il-*long term corporate credit rating* ta' *NWR* ghal *CC*, minn *CCC* – apparti li ta *negative outlook* ghall-kumpanija. Dan wara it-thabbira f'Jannar 2014 tar-*ristrutturar* fil-kapital li kienet ser taghmel l-*NWR*. Ir-*rating* fuq in-*Notes* li kienu *unsecured* waqa' ghal *C*, minn *CC*. L-*exchange offer* li habbret in-*NWR* kien meqjus minn *Standard & Poor's* bhala wiehed *distressed*, aktar milli *opportunistic*, ikkawzat minn likwidità dghajfa tal-*NWR*.

Ir-*ratings* minn nofs is-sena 2013, jigifieri ftit biss wara li l-investiment gie mibjugh lill-ilmentaturi, lil hinn baqghu dejjem f'territorju negattiv.

In-*New World Resources* gie mibjugh lill-ilmentaturi fit-28 ta' Marzu 2013, bl-ammont investit kien ta' €9,125, li kien gej mir-rikavat tal-*bond* precedenti *Cemex*. Minkejja li fil-*Client Review Form*¹⁸ gie nnotat li kienu l-ilmentaturi li talbu sabiex jifdu l-*bond* *Cemex* u jirrealizzaw il-profitt li huma ghamlu, fl-*affidavit* tieghu, ir-rapprezentant tal-provditur tas-servizz indika bic-car li l-*bond* *Cemex* gie msejjah qabel id-data tal-maturità u hallas lura bi prezz ta' 102.75%.

Minkejja ukoll li fl-istess *Client Review Form*, il-provditur tas-servizz indika li l-ilmentaturi gew offruti *bond portfolios* u diversi *bonds* diretti, u kienu huma stess li talbu sabiex jinvestu fi *New World Resources*, kien l-istess provditur li tenna, anke permezz tal-*affidavit* tar-rapprezentant tieghu, li kienu huma stess li taw parir lill-ilmentaturi sabiex jinvestu fin-*NWR*, dan meta qal:

*“Il-parir ta' Crystal ghal investment fil-bond ta' NWR kien ibbazat fuq il-fatt illi kienet produttur ewlieni fl-Ewropa Centrali tal-faham tat-tip hard coal u coke coal, timpjega kwazi 16,000 persuna, bl-ishma taghha jkunu registrati f'Londra, Praga u Varsavja. Kien ukoll influwenzat mill-fatt li fil-bidu ta' 2013 NWR kienet fdiet qabel iz-zmienu bla problemi ta' xejn, bond iehor li kien jaghlaq 2015.”*¹⁹

Ir-rapprezentant tal-provditur tas-servizz xehed ukoll li:

¹⁸ A fol. 213

¹⁹ A fol. 195

“Fil-mument meta inxtara dan il-bond ir-riskju apparenti ta’ NWR kien jaqbel mal-profil tar-riskju tal-klijenti.”²⁰

Barra minn hekk, kien il-provditur tas-servizz stess li kien qed jippromwovi dan il-prodott u zgur li ma kinux l-ilmentaturi li skoprew dan il-prodott u talbu lill-provditur jinvestilhom fih. Ghalhekk il-verzjoni li jipprova jaghti l-provditur tas-servizz, li donnu huwa esegwixxa biss id-decizjoni, hija ‘l boghod mill-verità ta’ dak li verament gara.

7.25% Rene Lezard Mode GmbH

Il-bond tar-Rene Lezard giet mahruqa f’Dicembru 2012 minn kumpanija Germaniza RENE LEZARD Mode GmbH b’terminu sa Novembru 2017. L-iskop tal-hrug taghha kien biex primarjament tiffinanzja djun li digà kellha u biex issahhah il-brand René Lezard b’diversi modi. L-agenzija ta’ kreditu Creditreform kienet tat rating ta’ BB²¹ lill-kumpanija.

Minkejja li f’Mejju 2013, il-kumpanija harget rizultati preliminari mqabbla mas-sena ta’ qabel u f’dak li ghandu x’jaqsam mal-bejgh kien hemm zieda zghira fuq is-sena ta’ qabel, il-prezz tal-bond kien tbaxxa ftit imqabbel ma’ dak meta beda jigi traded, haga li l-management tal-kumpanija ma setax jaghti spjegazzjoni ghaliha.²²

Il-bond giet mibjugha lill-ilmentaturi f’Lulju 2013. Ftit wara dan il-bejgh, precizament f’Awwissu 2013, kien hemm downgrade fir-rating ghal BB-²³, liema rating gie anke ikkonfermat f’Settembru 2014.²⁴ Izda, f’Novembru 2014, b’reazzjoni ghall-fatt li sa nofs is-sena l-kumpanija kienet spiccat b’telf, Creditreform irrevédiet ir-rating ‘l isfel ghal B+.²⁵ F’Gunju 2015, l-agenzija ta’ kreditu poggiet ir-rating fil-kategorija “watch”²⁶ u, eventwalment, baxxietu ghal

²⁰ A fol. 195

²¹ http://www.anleihen-finder.de/wp-content/uploads/2012/12/Rating-Zertifikat_20121023.pdf (accessat 29 ta’ Ottubru 2018)

²² <https://www.finanznachrichten.de/nachrichten-2013-05/26750373-rene-lezard-mode-gmbh-rene-lezard-wie-erwartet-leichte-umsatzsteigerung-zum-vorjahr-016.htm>

²³ <http://www.anleihen-finder.de/wp-content/uploads/2012/12/R.-Lezard-Rating-Summary-2013-08-28.pdf>

²⁴ <https://www.bondboard.de/forum/forum/corporate-bonds/692-7-25-rene-lezard-2017-a1pgqr/page5>

²⁵ “Rating of Renè Lezard drops to “B+”, #66 (25.11.2014),

<https://www.bondboard.de/forum/forum/corporate-bonds/692-7-25-rene-lezard-2017-a1pgqr/page5>

²⁶ <https://www.finanznachrichten.de/nachrichten-2015-06/34101950-rene-lezard-mode-gmbh-unternehmensrating-auf-watch-gesetzt-grund-deutliche-planverfehlung-im-vergangenenen-geschaeftsjahr-496.htm>

CCC xahrejn wara, f'Awwissu 2015, fejn anticipat li l-ezistenza tal-kumpanija tista' tkun f'periklu jekk il-*bond* li kienet ser taghlaq fl-2017 ma tigix rifinanzjata. Minkejja li r-rizultati mhabbra f'Novembru tal-istess sena ma kinux wisq inkoragganti, il-hlas tal-kupun thallas xorta wahda.

F'Mejju 2016, gew ippubblikati rizultati provzorji ghas-sena 2015/2016, fejn irrizulta li meta mqabbel mas-sena ta' qabel, il-bejgh nizek u mpatta fin-negattiv il-profitti.²⁷ Sussegwentement, f'Settembru 2016, il-kumpanija habbret sensiela ta' mizuri li kellhom l-ghan li ssahhah il-qagħda finanzjarja tagħha imma bil-ghan li l-*bondholders* jintlaqtu bl-inqas mod.²⁸

Eventwalment, f'Novembru 2016, il-kumpanija issospendiet il-hlas ta' kupun u l-ilmentaturi gew notifikati dwar dan permezz ta' cirkolari²⁹ mill-provditur tas-servizz datata 25 ta' Novembru 2016.

Rene Lezard giet mibjugħa lill-ilmentaturi fit-18 ta' Lulju 2013,³⁰ bl-ammont investit ikun ir-rikavat minn *bond* ta' *Dubai Holdings* li huma kellhom. A bazi tal-*Client Review Form*,³¹ ir-riskju ta' din il-*bond* kien dak *Medium/High*. Partikolarment ta' min jinnota li dan l-istess dokument jinkludi klawsola partikolari li għaliha ser tkun qed issir referenza aktar 'il quddiem, fejn fi ftit kliem, il-provditur tas-servizz indika lill-ilmentaturi sabiex ma jinvestux aktar minn 10% tal-portafoll tagħhom f'din il-*bond* minhabba n-natura tar-riskju li ggib magħha.

Irrizulta ukoll, dejjem skont l-istess *Client Review Form*, li l-ilmentaturi ddecidew li xorta wahda jipprocedu bit-tranzazzjoni u, għal dan il-ghan, gew mitluba jiffirmaw 'l hekk imsejha *standard warning*.

Konsiderazzjonijiet Finali u Konkluzjonijiet

²⁷ <http://www.dgap.de/dgap/News/corporate/ren-lezard-veroeffentlicht-vorlaeufige-zahlen-fuer-das-geschaeftsjahr/?newsID=943267>

²⁸ <http://www.dgap.de/dgap/News/corporate/ren-lezard-mode-gmbh-plant-neuordnung-ihrer-gesamten-finanzverbindlichkeiten/?newsID=963417>

²⁹ A fol. 69

³⁰ Qed tigi ikkunsidrata d-data tal-*Confirmation of Purchase* (a fol. 52).

³¹ A fol. 214

Il-punt kruċjali mressaq f'dan l-ilment jitratta l-fatt li l-ilmentaturi jhossu li gew zgwidati minflok moghtija pariri tajbin dwar l-investimenti li qed jilmentaw dwarhom.

Jekk tinghata harsa lejn l-investment fi *New World Resources (NWR)*, huwa evidenti, partikolarment mill-kupun ta' din il-*bond* (7.875%), li ghandu element ta' riskju oghla minn dak li l-ilmentaturi kienu esposti ghalih bl-investment li kellhom qabel fis-*Cemex*. Barra minn hekk, minkejja li bhas-*Cemex* il-*credit rating* kien *non-investment grade* u *highly speculative*, fil-kaz ta' *NWR*, ir-*rating* kien izjed dghajjef.

Meta sar is-*switch* mill-investment fid-*Dubai Holdings* ghal *Rene Lezard*, dan tal-ahhar kien ukoll aktar riskjuż, primarjament evidenti mill-kupun ta' 7.25%.

Kif digà ntqal iktar kmieni, a bazi tal-*Client Fact Find*,³² l-*investor's attitude towards risk* tal-ilmentaturi kienet dik *Medium*. Izda, minkejja li ma giet ipprezentata l-ebda evidenza li tirrifletti xi tibdil fil-frattemp, il-*Client Review Form*, kemm fir-rigward tal-qalba minn *Cemex* ghal *NWR*,³³ kif ukoll fil-kaz ta' *Dubai Holdings* ghal *Rene Lezard*,³⁴ tindika li r-*risk profile* tal-ilmentaturi huwa dak ta' *Medium/High* u gie, eventwalment, offrut prodott li, skont l-istess *Client Review Form*, kien ukoll ta' riskju *Medium/High*.

Izda, fl-aggornament tal-*Client Fact Find* li sar f'Lulju 2015,³⁵ jigifieri wara l-bejgh tal-investimenti li dwarhom qed jitressaq dan l-ilment, rega' gie ikkonfermat li l-*investor's attitude towards risk* hija *Medium*.

Ghaldaqstant, wiehed jista' facilment jasal ghall-konkluzjoni li fiz-zmien meta *NWR* u *Rene Lezard* gew offruti lill-ilmentaturi, ir-*risk profile* taghom gie stabbilit a bazi tal-profil tal-prodott li kien disponibbli dak iz-zmien u, eventwalment, offrut lill-investituri. Fi ftit kliem, gie stabbilit *risk profile* tal-ilmentaturi li kien eligibbli ghall-*product risk profile* ta' *NWR* u *Rene Lezard* u mhux ghax verament inbidlu xi cirkostanzi tal-ilmentaturi u riedu jirriskjaw aktar.

³² A fol. 199

³³ A fol. 213

³⁴ A fol. 214

³⁵ A fol. 205

Barra minn hekk, minkejja li l-*Client Fact Find* jindika bic-car li l-investment kellu jkun biss ghal sentejn, (li huwa indikazzjoni cara li l-ilmentaturi ma xtaqux investment fit-tul), kemm f'*Rene Lezard* u kemm fi *NWR*, ma giet ipprezentata l-ebda evidenza li tirrifletti t-tibdil fl-obiettiv tal-investment tal-ilmentaturi f'dan ir-rigward.

Dan juri li l-provditur ried ibiegh dawn l-investimenti lill-ilmentaturi; u flok ra li l-prodotti li kien ser ibiegh kienu verament jirriflettu r-*risk profile* tal-ilmentaturi, dawwar kollox kif qabillu biex igib lill-ilmentaturi "*suitable*" ghall-prodotti minflok bil-maqlub.

F'dan ir-rigward, il-provditur tas-servizz ma agixxiex b'mod professjonali u lanqas fl-interess tal-ilmentaturi kif kellu obbligu li jaghmel.

Ukoll, meta l-provditur tas-servizz kien qed ibiegh *bond* diretta fejn m'hemmx diversifikazzjoni ried joqghod kawt aktar kif ibiegh il-prodott u, addirittura, ma jbieghux jekk ma kienx jaqbel mar-*risk profile* tal-ilmentaturi.

Huwa car li l-provditur tas-servizz naqas mid-dmir tieghu li jagixxi fl-ahjar interess tal-investitur, u dan hekk kif inhu obligat li jaghmel skont *Investment Services Rules for Investment Services Providers: (SLC)*³⁶ mahruqa mill-MFSA (kif ukoll id-Direttiva *MiFID*), partikolarment, skont regolament li jghid:

*"When providing Investment Services to clients, a Licence Holder shall act honestly, fairly and professionally in accordance with the best interests of its clients and shall comply with the relevant provisions of the Act, the Regulations issued thereunder, these Rules as well as with other relevant legal and regulatory requirements ..."*³⁷

Taht l-istess *Standard Licence Conditions*,³⁸ meta provditur tas-servizz ikun qed jaghti parir finanzjarju, huwa obligat li jikseb taghrif necessarju minghand klijenti prospettivi biex ikun jista' jifhem fatti essenzjali dwar il-klijent u jkollu bazi ragjonevoli biex jemmen – wara li jiehu konozzenza tan-natura u t-tip ta'

³⁶ *ISR – Part B1: Standard Licence Conditions applicable to Investment Services Licence Holders which qualify as MiFID firms. (SLC)*

³⁷ *SLC 2.01*

³⁸ *SLC 2.16*

servizz provdut – li t-tranzazzjoni specifika li qed tigi rakkomandata, tissodisfa dawn il-kriterji:

- li tilhaq l-oggettiv tal-investment tal-klijent;
- li hija tali li l-klijent ikun finanzjarjament jiflah ghar-riskji relatati mal-investment konsistenti mal-oggettiv tal-investment tieghu; u
- li hija tali li l-klijent ghandu t-taghrif u l-esperjenza necessarja biex jifhem ir-riskji tat-tranzazzjoni.

Huwa car li l-objettiv tal-ilmentaturi kien li jzidu d-dhul taghhom, hekk kif johrog kemm mill-kontenut tal-*Client Fact Find*, kif ukoll kif sahaq l-ilmentatur innifsu meta qal li huma talbu investimenti bi dhul regolari peress li hu kien waqaf jahdem u, sabiex f'kaz li jinjalghu xi spejjez, iserrah mohhu li dawn huma koperti minn dan id-dhul.

L-ilmentaturi riedu investimenti fejn il-kapital ikun garantit u kienu kontinwament jistaqsu lir-rapprezentant tal-provditur tas-servizz ghal din l-assigurazzjoni. Fil-fatt, huma saħqu fuq il-fatt li dejjem agixxew fuq il-parir tar-rapprezentant, bhal meta tahom il-parir sabiex is-somma li huma kellhom disponibbli ghall-investment tinqasam fuq zewg investimenti.

Dwar l-gharfien u l-esperjenza, m'hemmx dubju li l-ilmentaturi ma kellhom la l-gharfien u lanqas l-esperjenza biex jifhmu t-tranzazzjonijiet u r-riskji marbuta magghom u b'hekk ikunu hielsa jiehdu decizjoni infurmata qabel jinvestu.

Jekk biss tinghata harsa lejn il-livell t'edukazzjoni li l-ilmentaturi kellhom: ir-ragel kien *driver loader* u lanqas kien temm l-iskola primarja, filwaqt li l-mara kienet ghamlet biss sal-*Form 1* u tahdem bhala *cleaner*, wiehed ma jistax jikkonkludi li dawn setghu jifhmu l-karti li gew moghtija biex jiffirmaw u wisq anqas jaghmlu l-analizi mentali necessarja biex jifhmu riskji ta' prodotti li gew indikati lilhom mill-provditur tas-servizz. Ghalhekk ma setax ikollhom l-gharfien necessarju biex jinvestu fihom.

Barra minn hekk, kif huwa wkoll evidenti mill-*Client Fact Find* u anke kif ikkonfermaw huma stess, l-ilmentaturi kienu biss familjari ma' *MGS* u huwa car li t-tranzazzjonijiet precedenti li ghamlu mal-provditur tas-servizz saru fuq parir tar-rapprezentant tal-provditur.

L-ilmentatur xehed:

“Bil-gurament ngħid illi kieku s-Sur Ellul kien qalli nagħmel hamest’elef (€5,000), hamest’elef (€5,000), hamest’elef (€5,000), u hamest’elef (€5,000), jien kont nagħmel dak li jgħidli hu.”³⁹

Zgur li l-MGS u l-unici zewg investimenti li kellhom qabel mal-provditur tas-servizz (liema investimenti saru fuq parir tal-provditur tas-servizz) ma tawhomx dik l-esperjenza necessarja fl-investimenti biex jinvestu fi NWR u Rene Lazard.

L-ammont li l-ilmentaturi kellhom investit fl-MGS kien biss ta’ €6,000, filwaqt li l-ammont ta’ depoziti bankarji li huma kellhom lanqas kien xi wiehed sostanzjali. Fuq kollox, is-somma investita ma kinetx wahda zghira u, għaldaqstant, il-pozizzjoni finanzjarja tagħhom ma kinetx tali li tiflah li l-ilmentaturi jigu mpoggija f’dan ir-riskju, u kull telf li seta’ jsehh kien certament ser jinhass sew mill-ilmentaturi.

Hawn l-Arbitru jhoss li għandu jagħmel referenza għal dik li ssejthet mill-provditur tas-servizz bhala *standard warning* li l-ilmentaturi gew mitluba jiffirmaw meta gie mibjugh lilhom Rene Lezard.

Il-Client Review Form⁴⁰ fir-rigward ta’ Rene Lezard, tindika li r-rapprezentant tal-provditur tas-servizz:

“Informed client/s that due to the risk nature of this bond this should not exceed 10% of his/her total portfolio, as per company’s guidelines. Client/s assured me that this is not a problem, however client/s didn’t provide physical evidence of his/her/their total holdings with other institutions. A standard warning was signed.”⁴¹

Din l-istandard warning tindika, fost ohrajn, li:

“The Customer has requested the Company to provide the Service(s) in relating to the instrument(s) indicated in the Transaction Order Form (attached hereto). However, the Company ... considers, on the basis of the information received

³⁹ A fol. 183

⁴⁰ A fol. 214

⁴¹ Ibid.

from the Customer, that the product or service(s) is/are not appropriate to the Customer and has warned the Customer in this respect.”⁴²

Dan gie anke ikkonfermat mir-rapprezentant tal-provditur tas-servizz meta qal:
*“Abbazi ta’ informazzjoni li kelli tal-klijenti, dan it-tip ta’ investiment f’kumpanija u bond relattivament zghar ma kienx jghodd ghalihom minkejja li kellu rating ta’ BB”.*⁴³

Ex admissis, il-provditur tas-servizz kien konxju li dan it-tip ta’ investiment ma kienx addattat ghall-ilmentaturi u xorta bieghulhom.

Barra minn hekk, fil-*Client Review Form* jinghad partikolarment “... *due to the risk nature of this bond, this should not exceed 10% of his/her total portfolio ...*”, u din il-*warning* ma giet inkluzja fl-ebda dokument relatat ma’ investiment iehor, (lanqas ma’ dak li gie mibjugh ftit xhur biss qabel). Kemm a bazi tal-*credit rating* u l-kupun, kien hemm riskju oghla mill-investiment precedenti li l-ilmentaturi kellhom, jigifieri dawk li huma kienu ghamlu originarjament meta bdew ir-relazzjoni taghhom mal-provditur tass-servizz.

Minkejja li l-provditur tas-servizz jghid li hu ta parir lill-ilmentaturi sabiex ma jinvestux f’*Rene Lezard*, imma, kif allegat minnu stess, huma għazlu li jipprocedu u eventwalment intablu jiffirmaw l-*standard warning* referuta hawn fuq, il-provditur tas-servizz xorta naqas milli jonora l-obbligi tieghu taht l-*Standard Licence Conditions* li fir-Regola 2.16 hemm insistenza li kellu jsir *assessment of suitability* serju.

Kif digà gie spjegat f’din id-decizjoni, l-ilmentaturi ma ssodisfawx il-htigijiet ta’ dan is-*suitability test* u, għalhekk, ma kellhomx jinghataw dawn il-prodotti.

L-inkluzjoni ta’ dik li ssejthet *Standard Warning* saret biss biex il-provditur tas-servizz ibiegh xorta l-prodotti li kellu u jekk jinqala’ xi haga jkun jista’ jezonera ruhu.

Għaldaqstant, għar-ragunijiet mogħtija f’din id-decizjoni jidher car li kieku sar *suitability assessment* adegwat mill-provditur tas-servizz, kien jirrizulta li l-ilmentaturi ma kinux jissodisfaw it-tliet kriterji rekwiziti meta jinghata parir ta’

⁴² A fol. 216

⁴³ A fol. 196

investment fit-totalità tagghom u, ghalhekk, l-investimenti li dwarhom qed jitressaq dan l-ilment ma kellhomx jigu offruti u mibjugha lilhom.

Ghalhekk, l-Arbitru jiddeciedi li l-ilment huwa wiehed ekwu, gust, u ragonevoli sakemm kompatibbli ma' din id-decizjoni u ser jaghti kumpens lill-ilmentaturi.

Kumpens

Fl-ilment tagghom, l-ilmentaturi talbu li jinghataw lura s-somma li originarjament investew li kienet tammonta ghal €20,000, flimkien ma' €3,380 f'imghax.

Izda, kemm mill-*Gain/Loss Analysis*⁴⁴ ipprezentata mill-provditur tas-servizz, kif ukoll mill-*Confirmation of Purchase*⁴⁵ rispettiva, jirrizulta li l-ammonti investiti fi *New World Resources* u f'*Rene Lezard*, kienu jammontaw ghal €9,125.01 u €9,180 rispettivament.

Tul il-perjodu li damu investiti f'dawn il-*bonds*, l-ilmentaturi rceview total ta' €2,013.25⁴⁶ f'kupuni fuq *Rene Lezard* u €764⁴⁷ fuq *New World Resources* flimkien ma' €25⁴⁸ li l-ilmentaturi rceview bhala *premium payment* offrut minn *New World Resources* bhala incentiv lill-utenti kollha tal-*bonds* sabiex jaghtu l-kunsens tagghom ghall-iskema ta' ristrutturar.

Meta dawn l-ammonti jigu mnaqqsa mill-ammont li l-ilmentaturi investew fil-*bonds* li dwarhom qed jitressaq dan l-ilment, jirrizulta li l-kumpens dovut huwa ta' **€15,502.76**.⁴⁹

Ghaldaqstant, ai termini tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Arbitru qed jordna lil *Crystal Finance Investments Ltd.* thallas lill-ilmentaturi s-somma ta' hmistax-il elf, hames mija u zewg ewro u sitta u sebghin centezmu (€15,502.76).

Bl-imghax legali mid-data ta' din id-decizjoni sad-data tal-hlas effettiv.

⁴⁴ A fol. 198

⁴⁵ A fol. 43 u fol. 52

⁴⁶ A fol. 54, fol. 61, u fol. 77

⁴⁷ A fol. 51 u fol. 63

⁴⁸ A fol. 68

⁴⁹ €18,305.01 (€9,125.01 + €9,180) - €2,802.25 (€2,013.25 + €764 + €25) = €15,502.76

Bl-ispejjez kontra l-provditur tas-servizz.

Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji